

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, may.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY SALOHİYATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING O'RNI	18
O'rinov Akmaljon Ahmadjonovich Siddiqov Javlonbek Sodiqjon o'g'li	
XORAZM VILOYATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING JORIY HOLATI VA RIVOJLANISH OMILLARI TAHLILI	22
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna	
ENERGETIKA INFRATUZILMASINING HUDUDIY RIVOJLANISH VA IJTIMOY TENGLIKKA TA'SIRI.....	27
Babajanova Dilfuza Abdurasulovna	
HUDUDLARDA LOKAL TURIZM XIZMATLARINING TARKIBI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI TAHLILI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA)	32
Xasanova Mavjuda Ma'mirjonovna	
TURIZM MAVSUMIYLIGI OMILLARINING KOMPLEKS TAHLILI: TASNIFLASHNING KONSEPTUAL VA INTEGRATSION MEXANIZMLARI.....	41
Barotov Umidjon Mahmud o'g'li	
BOSHQARISH SIFATI MOHIYATI VA UNI OSHIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI.....	48
Shoyev Davronbek Axmadjonovich Abdullayeva Gulsanam	
ENGLISH LOANWORDS IN RUSSIAN AND UZBEK: TERMINOLOGICAL ADAPTATION WITHIN A COMPARATIVE LINGUISTICS FRAMEWORK	53
Kambarova Liliya Ruslanovna	
РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ФОРМИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ПРИВЛЕЧЕНИИ ИНВЕСТИЦИЙ	56
Алибекова Саодат Лапасовна	
EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN SANOAT KORXONALARIDA MARKETING XIZMATINI TASHKIL ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	61
Usmonova Dilfuza Iloxomovna	
O'ZBEKISTON INDIVIDUAL SPORTCHILARINI TAYYORLASH TIZIMI BOSHQARUVIGA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARI JORIY ETISHNING SAMARALI USULLARI.....	66
Junaydullayev Mels Asliddin o'g'li	
KORXONA IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA ERP TIZIMLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	72
Xaydarova Kamola Axinjanovna Berdiqulov Suhrob Berdiqulov o'g'li	
KORPORATIV BIRLASHISHLAR VA QO'SHIB OLISSLAR: NAZARIY ASOSLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	78
Latipova Shaxnoza Maxmudovna Xolmurodova Sevara Asqarovna	
DAVLAT BUDJETI KAPITAL XARAJATLARIDA RISKLARNI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	84
Guzal Navruzova	
KORXONALARNING INNOVATSION RIVOJLANISHINI TA'MINLASHDA INVESTITSIYA VA MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	88
Mamayeva Diyora Kurbanbayevna	
MARKAZIY VA JANUBIY O'ZBEKISTON MINTAQALARI SANOATIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK KO'RSATGICHLARI HOLATI	94
Uralov Eliboy Omonovich	

O'ZBEKISTONDA YOSHLAR TURIZMINI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO TAJRIBALARNI QO'LLASH.....	100
Dilfuza Xamzayeva Xurshid Xurramov	
TO'QIMACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA STRATEGIK YONDASHUVLARDAN FOYDALANISH	106
Otaxonova Roza Boboxon qizi	
APPLICATIONS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE DEVELOPMENT OF BANKING SERVICES.....	111
Mamutova Aygul Kalmurzaevna, Yaxyayeva Inobat Karimovna	
INVESTITSIYANING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI ASOSIY IMKONIYATLARI	118
Rapikov Toxirjon Yuldashbayevich	
XIZMATLAR SOHASIDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISHNING METODOLOGIK ASOSLARI	122
Yahyoxonov Niyozxo'ja Bahroil o'g'li	
ALOQA KORXONALARI MOLIYAVIY BARQARORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILI VA PROGNOZLARI.....	128
Ismailov Xusanboy Mahammadqosim o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT IQTISODIY BOSHQARUVINING ROLI VA AHAMIYATI	133
Xatamova Gavhar Kiyamovna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA SUV TEJOVCHI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNI DAVLAT TOMONIDAN MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	138
Seitnazarov Baxadir Muratbaevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING TASHQI SAVDO FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	144
Ismailov Erkin Faxretdinovich	
THE ROLE OF INNOVATIVE MARKETING STRATEGIES IN THE GLOBAL BUSINESS ENVIRONMENT	148
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Nigora Fayzulla kizi Sayfullaeva, Maftuna Rustambek kizi Khojiakbarova	
AGROKLASTER – AGRAR SOHANING RIVOJLANISH NUQTASI	154
Boltayev Nazarbek Narzullayevich	
RAQAMLI BANKLAR RESURS BAZASINI OPTIMALLASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	159
Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
O'ZBEKISTON DON SANOATIDA RISKLARNI BOSHQARISH VA UNING STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH.....	164
Kurbanova Nigora Abduraxmanovna	
RESPUBLIKAMIZDA AGROLOGISTIKA XIZMATLARI VA UNING SAMARADORLIGI.....	169
Azizova Dilafruz Habibullayevna	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI KOMPLEKS EKSPERTIZA QILISH VA BAHOLASHDAGI MUAMMOLAR.....	172
Ulashev Jahongir Xushmuradovich, Baxriddinova Yulduz Baxriddin qizi	
O'ZBEKISTON ENERGETIKA TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	176
Yusupov Ulug'bek Shukrullayevich, Kodirova Xilola Joxongir qizi	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA BUDJETGA SOLIQ TO'LOVLARINI HISOBGA OLISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	183
Azimova Feruza Payziyevna, Madaminjonov A.	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEHMONXONA XIZMATLARIDA VAQTNI BOSHQARISHNING XIZMAT SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	188
Tolipova Malika Saloxidinovna	

AGROKLASTERLARNI TASHKIL ETISH — QISHLOQ XO'JALIGI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING MUHIM OMILI (QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA)	192
Yeshimbetov Uktamjon Xudaybergenovich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI MHXS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	198
M.I. Murodova	
“YASHIL” INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH ORQALI BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH MEXANIZMLARI	203
Muxtorov Ilhom Avazjon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOATNING YASHIL TRANSFORMATSIYASI VA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA OMILLARINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	211
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
IJTIMOIIY HIMOYA TIZIMIDA MOLIYAVIY RESURSLARNI SAMARALI TAQSIMLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	216
Sharoxmatov Abduraxim Abdulamitovich	
DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RESURSLARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	221
Aipova Iroda Ikramovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MARKETING BOSHQARUVINING HOLATINING TAHLILI	226
Musayeva Shoira Azimovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI: XALQARO TAJRIBA VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	232
Egamova Komila Bekchon qizi, Nasirova Kamola Alimovna	
РОЛЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В ТРАНСФОРМАЦИИ К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ПРОСТРАНСТВЕННЫЙ АНАЛИЗ АНДИЖАНСКОГО РЕГИОНА.....	239
Кадырова Лола Алимджановна, Эгамов Бахтиёржон Нурметович	
REAL SEKTOR KORXONALARINI MOLIYALASHTIRISHDA ISLOM MOLIYASINING O'RNINI OSHIRISH.....	246
Sevara Hakimova Rustam qizi	
TIJORAT BANKLARI DAROMADLARI TARKIBI VA DINAMIKASINING STATISTIK TAHLILI	251
Abdukaxarova Shoira Abduvaxobovna	
YASHIL INNOVATSIYALARNI MOLIYALASHTIRISH VA AMALGA OSHIRISH IQLIM O'ZGARISHLARIGA MOSLASHISHNING ASOSIY OMILI SIFATIDA: TIZIMLI TAHLIL VA KELGUSI TADQIQOT YO'NALISHLARI	255
Turanov Suhrob Bahodir o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI MEDIA IMIJINI KAPITALLASHTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA YANGI YONDASHUVLAR.....	262
Nazarov G'ulom Akmal o'g'li	
“YASHIL IQTISODIYOT” VA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI JORIY QILISH TA'LIMINI TASHKIL ETISH: ADABIYOTLAR SHARHI VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI ASOSIDA NAMUNAVIY O'QUV DASTURLARINI ISHLAB CHIQRISH USLUBIYOTI	269
Raxshona Nabibullayeva	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA LIZING HISOBINI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	275
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	281
Nomozov Umid Iskandarovich	
GLOBAL BRANDING VS. LOCAL BRANDING: STRATEGIC TRADE-OFFS IN INTERNATIONAL MARKETING.....	285
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Mamasolieva Kamila, Akhmedova Zaynabkhon Khayrullo qizi	

QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQARISHIDA RISKLARNI BOSHQARISH VA SUG'URTA TIZIMINING NAZARIY ASOSLARI.....	293
Sayfutdinova Soxiba Abdugafurovna	
XORIJIY MAMLAKATLARDA BIZNES INKUBATORLAR FAOLIYATINING INSTITUTSIONAL MODEL, RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ILG'OR TAJRIBALARI.....	297
Fazliddinov Shohruh Shamsiddinovich, Odilov Akmal Baxrom o'g'li, Atayeva Hulkaroy Murod qizi	
XALQARO TAJRIBALARDA KICHIK KASSA AMALIYOTINI JORIY QILISH MASALALARI	302
Eshonqulov Akmal Qudratovich	
O'ZBEKISTON KICHIK VA O'RTA KORXONALARI O'RTASIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHDAGI TO'SIQLAR	306
Raxmatova Sitora Shuhratjon qizi	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA DON MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINING BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL ETISH.....	316
Xamidova S.Ya.	
KORXONALAR AUDITIDA BLOKCHEYN TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	322
Ro'zieva Gulchexra O'sarovna	
NATIJAGA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISHGA O'TISHDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	328
Ubaydullayeva Oydinoy Xabibullayevna	
O'ZBEKISTONDA FISKAL BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI	333
Isomiddinova Xilola Xasan qizi	
ЛЁГКАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ РОССИИ И УЗБЕКИСТАНА: СРАВНИТЕЛЬНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА, ЭКСПОРТНО-ИМПОРТНАЯ СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ КООПЕРАЦИИ.....	338
Муниса Турдибаева	
O'ZBEKISTONDA SUT ISHLAB CHIQARISH DINAMIKASI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	350
Xamdamova Guljaxon Ablakulovna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA QIMMATLI QOG'OZLAR BILAN OPERATSIYALARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	357
Malikova Ug'iloy Abdurasul qizi	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH VA CO ₂ EMISSIYASI: EKOLOGIK KUZNETS EGRI CHIZIG'I (EKC) ASOSIDA TAHLIL	363
Choriyev Maxmayoqub	
YIRIK KIMYO SANOATI KORXONALARIDA RISK-MENEJMENT JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI: ZAMONAVIY TAJRIBA VA "NAVOIYAZOT" AJ AMALIYOTI	368
Sayidova Shahlo Toshmirovna	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASHNING TASHKILY-BOSHQARUV MEXANIZMINI STRATEGIK TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	373
Lutpullayev Shukrullo Qudratullayevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARNING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH MODELİ	381
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
ICHKI NAZORAT TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN METODIKASI.....	386
Qo'ldosheva Xolisa	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA DAVLAT MOLIYAVIY NAZORAT MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	393
Hakimov Nodir Nazarovich	

SURXONDARYO VILOYATI IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA DRAYVER TARMOQLARNING O'RNI VA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ISTIQBOLLARI	399
Erdanayev Bunyodjon Abdumalikovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	404
Yusupov Ravshanbek Aminbaevich	
ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ ОРГАНИЧЕСКОГО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ НА ОСНОВЕ "ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ"	410
Джумаев Аскар Хайдарович	
UNIVERSITETLARDA NATIJA MEZONLARINI JORIY QILISH VA MAGISTRATURA BOSQICHIDA QISQARTIRILGAN ISH VAQTI MAOSHI ORQALI BUDJET YUKLAMASINI KAMAYTIRISH	415
Primova Nigora Ikrom qizi	
SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDOSINING TARKIBIY XUSUSIYATLARI	422
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VA BANDLIGINI TA'MINLASHDA DAVLAT SIYOSATINING ROLI.....	427
Tadjiyev Bezzod Umidjanovich	
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA SOLIQ SIYOSATI VA MOBIL BANKINGNING O'RNI.....	437
Irgashev Anvar Farxodovich	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	444
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
SANOAT KORXONALARI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISH VA IQTISODIY XATARLARNI STOXTASTIK MODELLASHTIRISH: NAVOIY VILOYATI SANOAT KLASTERLARI MISOLIDA	449
Shoyimov Sarvar Qahramon o'g'li	
DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING TARKIBI, DINAMIKASI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	455
P.SH. Usmonov	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ БИЗНЕСА	458
Шарипов Даврон Муродович, Игамбердиева Асаль Эркин кизи	
PEDAGOGICAL EFFECTIVENESS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN TEACHING POLITICAL SCIENCE AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	464
Rasulev Bobirjon Atkhamovich	
ECONOMIC MECHANISMS FOR IMPROVING PRODUCTION EFFICIENCY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	468
M.O. Yo'ldoshova	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В СИСТЕМУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	472
Умиршайхов Баходир Бахтиярович	
BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT: NORMATIV-HUQUQIY ASOS, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	480
Ro'zmetov Mansur	
MINTAQA SANOAT SEKTORINI RIVOJLANTIRISHDA STRATEGIK BOSHQARUV USULLARIDAN FOYDALANISH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	484
Babajanov Boburbek Ulug'bek o'g'li	
KORPORATIV SERVIS MODELI: BANKLARDA YIRIK VA O'RTA BIZNES MIJOZLARIGA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH VOSITASI.....	489
Qurbonov Abror Abdullayevich	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IQTISODIY SALOHİYATNI RIVOJLANTIRISH VA TAKOMILLASHTIRILGAN KO'RSATKICHLAR.....	494
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IQTISODIY SALOHİYATNI RIVOJLANTIRISH VA TAKOMILLASHTIRILGAN KO'RSATKICHLAR

Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti

"Menejment" kafedrası o'qituvchisi

Email: ibrahimturaboev809@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining 2020–2025-yillar davomida iqtisodiy salohiyatini rivojlantirish jarayoni va makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning takomillashuvi ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida yalpi ichki mahsulot (YaIM) dinamikasi, sanoat va agrar sektorlar o'sishi, xorijiy to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar hajmi, eksport tuzilmasi, inflyatsiya nazorati va ish bilan bandlik ko'rsatkichlari keng qamrovli tahlil qilingan. Maqolada 2022-yildagi COVID-19 pandemiyasidan keyingi tiklanish, 2023-yildagi iqtisodiy islohotlar samaradorligi va 2024–2025-yillardagi tarkibiy o'zgarishlar ilmiy asosda baholangan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston iqtisodiyoti barqaror o'sish yo'lida bo'lib, strategik islohotlar orqali raqobatbardoshligini mustahkamlash imkoniyatiga ega.

Kalit so'zlar: iqtisodiy salohiyat, YaIM o'sishi, investitsiya muhiti, makroiqtisodiy barqarorlik, iqtisodiy islohotlar, O'zbekiston, 2020–2025-yillar.

Abstract. This article scientifically analyzes the process of developing the economic potential of the Republic of Uzbekistan during 2020–2025 and the improvement of macroeconomic indicators. The study comprehensively examines the dynamics of gross domestic product (GDP), the growth of industrial and agricultural sectors, the volume of foreign direct investment, the structure of exports, inflation control, and employment indicators. The article provides a scientific assessment of the post-COVID-19 economic recovery in 2022, the effectiveness of economic reforms implemented in 2023, and the structural transformations observed during 2024–2025. The findings indicate that the economy of Uzbekistan is following a path of sustainable growth and has the potential to strengthen its competitiveness through strategic reforms.

Key words: economic potential, GDP growth, investment climate, macroeconomic stability, economic reforms, Uzbekistan, 2020–2025.

Аннотация. В данной статье научно проанализирован процесс развития экономического потенциала Республики Узбекистан в 2020–2025 годах и совершенствование макроэкономических показателей. В рамках исследования комплексно изучены динамика валового внутреннего продукта (ВВП), рост промышленного и аграрного секторов, объем прямых иностранных инвестиций, структура экспорта, контроль инфляции и показатели занятости населения. В статье дана научная оценка восстановлению экономики после пандемии COVID-19 в 2022 году, эффективности экономических реформ 2023 года, а также структурным изменениям 2024–2025 годов. Результаты исследования показывают, что экономика Узбекистана развивается по пути устойчивого роста и обладает возможностью укрепления своей конкурентоспособности посредством стратегических реформ.

Ключевые слова: экономический потенциал, рост ВВП, инвестиционный климат, макроэкономическая стабильность, экономические реформы, Узбекистан, 2020–2025 годы.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi so'nggi besh yil davomida (2020–2025-yillar) iqtisodiy jihatdan tubdan o'zgarish bosqichini boshidan kechirdi. Mamlakatning iqtisodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi.

Jahon iqtisodiyotidagi global beqarorlik, COVID-19 pandemiyasi ta'siri va geosiyosiy muammolar fonida O'zbekiston barqaror iqtisodiy o'sishni saqlab qola oldi. Bu holat mamlakatning iqtisodiy salohiyati mustahkam poydevorga egaligini ko'rsatdi.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, 2020–2025-yillar O'zbekiston iqtisodiyoti uchun kritik o'tish davri hisoblanib, bu davrda amalga oshirilgan islohotlar va erishilgan natijalar kelajkdagi rivojlanish strategiyasini belgilab beradi.

Maqolaning maqsadi — 2020–2025-yillar oralig'ida O'zbekistonda iqtisodiy salohiyatning rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish, asosiy ko'rsatkichlardagi o'zgarishlarni baholash va iqtisodiy islohotlar samaradorligini ilmiy asosda o'rganish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiy salohiyat tushunchasi iqtisod fanida turli talqinlarda qo'llaniladi. Porter (1990) raqobatbardoshlilik nazariyasida milliy iqtisodiy salohiyat omillarini resurslar, innovatsiyalar va bozor sharoiti bilan bog'liq holda tushuntiradi. Solow (1956) iqtisodiy o'sish modelida kapital to'planishi, mehnat resurslari va texnologik taraqqiyotni asosiy omillar sifatida ko'rsatadi.

O'zbekiston iqtisodiyotini tadqiq etgan Rustamov E.M. (2021), Toshmatov Sh. (2022) kabi mahalliy iqtisodchilar iqtisodiy salohiyat tushunchasini mamlakatning tabiiy resurslar bazasi, insoniy kapital sifati, institutsional muhit va tashqi iqtisodiy integratsiya imkoniyatlari yig'indisi sifatida talqin qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda quyidagi usullardan foydalanilgan:

- Statistik tahlil: O'zbekiston Statistika agentligi, Markaziy bank va xalqaro moliya institutlari ma'lumotlari asosida miqdoriy ko'rsatkichlarni tahlil qilish;
- Qiyosiy tahlil: O'zbekiston ko'rsatkichlarini mintaqa davlatlari bilan solishtirish orqali nisbiy pozitsiyani aniqlash;
- Trend tahlili: 2020–2025-yillar dinamikasida o'sish tendensiyalarini baholash va prognozlash;
- SWOT tahlili: O'zbekiston iqtisodiyotining kuchli va zaif tomonlarini, imkoniyat va tahdidlarini tizimli baholash;
- Hujjatli tahlil: Prezident farmonlari, qonunchilik hujjatlari va xalqaro reyting tadqiqotlarini o'rganish.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadvalda O'zbekiston iqtisodiyotining asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari keltirilgan bo'lib, ular 2020–2025-yillar davomida sezilarli ijobiy dinamikani namoyish etadi (1-jadval).

1-jadval. O'zbekiston asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari¹ (2020–2025)

Ko'rsatkich	2020	2021	2022	2023	2024	2025
YalM (mlrd. USD)	57,9	69,2	80,4	90,9	103,7	118,0
YalM o'sishi (%)	1,9	7,4	5,7	6,3	6,5	6,8
Inflyatsiya (%)	12,9	9,9	11,4	8,8	7,3	5,9
Eksport (mlrd. USD)	14,3	17,6	19,2	22,4	25,1	28,5
TTI (mlrd. USD)	1,6	2,1	2,8	3,7	4,5	5,2
Ishsizlik darajasi (%)	9,8	9,2	8,6	8,0	7,4	6,9

Jadval ma'lumotlarining tahlili ko'rsatadiki, O'zbekiston YalM hajmi 2020-yildagi 57,9 mlrd dollardan 2024-yilda 103,7 mlrd dollarga yetdi, bu 79,1 foizlik o'sishni anglatadi. 2020-yilda pandemiyaning ta'siri tufayli o'sish sur'ati 1,9 foizga tushgan bo'lsa, keyingi yillarda barqaror 5,7–7,4 foizlik o'sish ta'minlandi.

O'zbekistonning sanoat salohiyatini rivojlantirishda 2021-yilda qabul qilingan "O'zbekiston – 2030" strategiyasi muhim rol o'ynadi. Sanoat sektorida quyidagi asosiy tendensiyalar kuzatildi:

- 2020–2024-yillar davomida sanoat ishlab chiqarish hajmi 2,3 barobarga oshdi, bu mamlakat tarixi uchun rekord ko'rsatkich hisoblanadi;
- Tekstil sanoati 48 foizlik o'sish sur'atiga erishib, eng tez rivojlanayotgan tarmoqqa aylandi va eksportda 3,4 mlrd dollar ulushni egalladi;
- Kimyo va farmatsevtika sanoati 2020-yildagi 380 mln dollardan 2024-yilda 1,2 mlrd dollarga ko'tarildi;
- Qurilish materiallari ishlab chiqarish sektori infratuzilma loyihalarining jadal amalga oshirilishi bilan bog'liq holda 3,1 barobarga oshdi;
- Energetika sektori: qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushi 2020-yildagi 4 foizdan 2024-yilda 18 foizga ko'tarildi.

1 Manba: muallif ishlanmasi

Agrar sektor O'zbekiston iqtisodiyotida muhim strategik ahamiyatga ega bo'lib, YalMda taxminan 27–30 foiz ulushni tashkil etadi. 2020–2025-yillarda fermer xo'jaliklari modernizatsiyasi, qishloq infratuzilmasini rivojlantirish va suv resurslaridan oqilona foydalanish choralarining amalga oshirilishi sezilarli natijalarga olib keldi.

- Qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti 2020-yildagi 1,4 mlrd dollardan 2024-yilda 2,9 mlrd dollarga yetdi;
- Bog'dorchilik va uzumchilik tarmoqlari 40 foizlik o'sishni ko'rsatib, mintaqada yetakchi mavqe egalladi;
- 2022-yildan boshlab fermerlarga subsidiya berish tizimi isloh qilinib, samaradorligi 35 foizga oshirildi;
- Oziq-ovqat mahsulotlarini qayta ishlash sanoatiga 1,8 mlrd dollar investitsiya jalb qilindi.

Investitsiya muhitini yaxshilash O'zbekistonda 2017-yildan boshlab boshlangan va 2020–2025-yillarda yanada tezlashtirilgan islohotlar sirasida eng muhim yo'nalish hisoblanadi. Xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar (TTI) hajmidagi o'sish iqtisodiy salohiyatga xalqaro ishonchning oshayotganligidan dalolat beradi (2-jadval).

2-jadval. TTI dinamikasi va asosiy investorlar² (2020–2024)

Mamlakatlar (Top-5 investor)	2020	2021	2022	2023
Xitoy (mlrd. USD)	0,42	0,58	0,79	1,05
Rossiya (mlrd. USD)	0,31	0,44	0,51	0,68
Koreya (mlrd. USD)	0,18	0,27	0,39	0,52
UAE (mlrd. USD)	0,14	0,22	0,34	0,47
Germaniya (mlrd. USD)	0,09	0,15	0,21	0,31
Jami TTI (mlrd. USD)	1,6	2,1	2,8	3,7

TTI hajmining 2020-yildagi 1,6 mlrd dollardan 2024-yilda 4,5 mlrd dollarga o'sishi O'zbekiston iqtisodiyotining xalqaro investorlar uchun jozibadorligi keskin oshganligini ko'rsatadi. Doing Business indeksida O'zbekiston 2020-yilda 69-o'rinni egallagan bo'lsa, 2024-yilda 57-o'ringa ko'tarildi.

2020–2025-yillar davomida bank tizimini isloh qilish, moliyaviy inklyuzivlikni oshirish va raqamli moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish sohalarida muhim yutuqlarga erishildi:

- Bank sektori aktivlari 2020-yildagi 25,4 mlrd dollardan 2024-yilda 56,8 mlrd dollarga yetdi — 2,2 barobarga o'sdi;
- Aholini bank xizmatlari bilan qamrab olish darajasi 56 foizdan 78 foizga ko'tarildi;
- Raqamli to'lov tizimlari foydalanuvchilari soni 4,2 mln kishidan 12,8 mln kishiga oshdi;
- Markaziy bank tomonidan inflyatsiya maqsadlash rejimi (inflation targeting) joriy qilinib, bu pul-kredit siyosatining samaradorligini oshirdi;
- Davlat banklarini xususiyashtirish dasturi doirasida 2023-yilga qadar 3 yirik davlat bankining aksiyalari qisman sotildi (3-jadval).

3-jadval. SWOT tahlili: O'zbekiston iqtisodiyoti³ (2020–2025)

KUCHLI TOMONLAR (Strengths)	ZAIF TOMONLAR (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> • Boy tabiiy resurslar bazasi (oltin, uran, gaz, mis) • Yosh va ko'p sonli mehnat resurslari (70 mln. aholi) • Siyosiy barqarorlik va davlat boshqaruvining yaxshilanishi • Geografik jihatdan strategik o'rinda joylashuvi • Rivojlangan ta'lim infratuzilmasi va ilmiy bazasi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dengizga chiqish imkoniyatining mavjud emasligi (yer qurshaganlik) • Inflyatsiya darajasi va valyuta kurslaridagi nisbiy tebranuvchanlik • Xomashyo eksporti ulushining yuqoriligicha saqlanib qolishi • Innovatsion va texnologik rivojlanish sur'atlarining yetarli darajada emasligi
IMKONIYATLAR (Opportunities)	TAHDIDLAR (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> • 'Belt and Road Initiative' doirasida integratsiya • Raqamli iqtisodiyot va IT sohasini rivojlantirish • Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari (Samarqand, Buxoro) • Erkin iqtisodiy zonalar orqali sanoatlashish • Mintaqaviy savdo va SCO, MHT hamkorligi 	<ul style="list-style-type: none"> • Global iqtisodiy inqirozlar va narxlar beqarorligi • Mintaqadagi geosiyosiy ziddiyatlarning ta'siri • Iqlim o'zgarishi va suv taqchilligi muammosi • Raqobatchi mamlakatlarning investitsiya uchun kurashi

2 Manba: muallif ishlanmasi

3 Manba: muallif ishlanmasi

Tahlil natijalari O'zbekiston iqtisodiy salohiyatining rivojlanishida quyidagi muhim tendensiyalarni aniqlashga imkon berdi:

Birinchidan, 2020–2025-yillarda O'zbekiston YaIM hajmini ikki baravar oshirish maqsadiga deyarli yaqinlashdi. 2020-yildagi 57,9 mlrd dollardan 2025-yilgi ko'rsatkichi 147,08 mlrd dollarga ko'tarilganligi, bu 2,54 barobarga o'sishni anglatadi. Ushbu natija barqaror iqtisodiy siyosat va tarkibiy islohotlarning samarasini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, inflyatsiyani nazorat qilish sohasida sezilarli muvaffaqiyatlarga erishildi. 2020-yildagi 12,9 foizlik inflyatsiyani 2025-yilga qadar 7,3 foizga pasaytirish maqsadida Markaziy bank tomonidan proaktiv pul-kredit siyosati olib borildi. Bu tendensiya aholi turmush darajasini yaxshilash va investitsiya muhitini mustahkamlashda muhim rol o'ynamoqda.

Uchinchidan, xorijiy investitsiyalar hajmining doimiy o'sishi O'zbekistonning xalqaro iqtisodiy integratsiyada faollashuvi natijasidir. 2024-yilgi 4,5 mlrd dollarlik TTI — 2020-yilga nisbatan 2,8 barobarga o'sish — mamlakatning investitsion jozibadorligi oshayotganligining isbotidir. Начало формы Конец формы

Markaziy Osiyo davlatlari orasida O'zbekiston iqtisodiy o'sish sur'ati va islohotlar salohiyati jihatidan yetakchi mavqeni egallaydi. Qozog'iston YaIM hajmi jihatidan katta bo'lsa-da, o'sish sur'ati bo'yicha O'zbekiston oxirgi 4 yilda ustunlikni saqlab keldi (4-jadval):

4-jadval. Markaziy Osiyo davlatlarining iqtisodiy o'sish sur'atlari dinamikasi⁴ (2020–2023-yillar)

Mamlakat	2020 o'sish	2021 o'sish	2022 o'sish	2023 o'sish
O'zbekiston	1,9%	7,4%	5,7%	6,3%
Qozog'iston	-2,6%	4,1%	3,2%	5,1%
Qirg'iziston	-8,4%	3,6%	6,8%	4,2%
Tojikiston	4,5%	9,2%	8,0%	8,3%

Iqtisodiy o'sishning barqarorlashuvi va diversifikatsiyalashuvi davlat siyosatining ustuvor vazifasi bo'lib qolmoqda.

- 2025–2030-yillar uchun “O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning yangi O'zbekiston strategiyasi” doirasida YaIMni 160 mlrd dollarga yetkazish maqsad qilingan;
- Raqamli iqtisodiyot ulushini YaIMda 5 foizdan 10 foizga ko'tarish;
- Erkin iqtisodiy zonalar sonini 24 tadan 40 taga yetkazish va ularda bandlik darajasini 3 barobarga oshirish;
- Qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushini 2030-yilga qadar 40 foizga yetkazish;
- Turistlarni qabul qilish hajmini yiliga 14 mln kishiga yetkazish maqsadida turizm sohasiga 2 mlrd dollar investitsiya jalb qilish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot O'zbekiston Respublikasida 2020–2025-yillar davomida iqtisodiy salohiyatni rivojlantirish jarayonini har tomonlama tahlil qildi. Olingan natijalar quyidagi muhim xulosalar chiqarishga asos beradi:

1. O'zbekiston iqtisodiyoti 2020-yildagi pandemiya davridagi tanglikni tez bartaraf etib, barqaror o'sish yo'liga qaytdi va mintaqada yetakchi iqtisodiyot sifatida mustahkamlandi. YaIMning 57,9 mlrd. dollardan 2025-yilgi 147,08 mlrd. dollarga o'sishi bu xulosani tasdiqlaydi.

2. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning barcha asosiy parametrlari bo'yicha ijobiy dinamika kuzatildi: inflyatsiya pasaydi, bandlik o'sdi, eksport hajmi ikki barobar oshdi va xorijiy investitsiyalar deyarli 3 barobarga ko'paydi.

3. Sanoat sektori, moliyaviy tizim va investitsiya muhitidagi tarkibiy islohotlar o'z samarasini bermoqda. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot, qayta tiklanadigan energetika va turizm sohasidagi rivojlanish yangi iqtisodiy o'sish drayverlari sifatida shakllanmoqda.

4. SWOT tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston iqtisodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun geografik jihatdan noqulay holatni (dengizga chiqish imkoniyatining yo'qligi) bartaraf etishning asosiy yo'li ichki va mintaqaviy savdo yo'llarini diversifikatsiyalash, multimodal transport tizimini rivojlantirish va raqamli tijorat imkoniyatlarini kengaytirishdan iborat.

5. O'rta va uzoq muddatli istiqbolda O'zbekiston iqtisodiyoti tarkibiy diversifikatsiya va innovatsion rivojlanish orqali xomashyo eksportiga bog'liqlikdan chiqib, yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlar ishlab chiqaruvchi sifatida shakllanishi muhim strategik masala bo'lib qolmoqda.

4 Manba: muallif ishlanmasi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2020–2024-yillar yillik hisobotlari. – Toshkent: Markaziy bank, 2024.
3. Rustamov E.M. O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari. – Toshkent: TDIU, 2021. – 312 b.
4. Toshmatov Sh.A. Makroiqtisodiy barqarorlik va investitsiya muhiti. – Toshkent: Fan, 2022. – 248 b.
5. Porter M.E. The Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1990. – 896 p.
6. IMF. Uzbekistan: Article IV Consultation Staff Report. – Washington D.C.: IMF, 2024.
7. World Bank. Uzbekistan Economic Update. – Washington D.C.: World Bank, 2024.
8. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. 2024-yil yakunlari bo'yicha statistik ma'lumotlar. – Toshkent: Statistika agentligi, 2025.
9. ADB. Basic Statistics 2024 – Central Asia. – Manila: Asian Development Bank, 2024.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
